

ร่างฯ ที่ผ่านการพิจารณาของ กกก. (คณะที่ ๖)

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุน” และ “อธิบดี” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓ และ มาตรา ๑๓)

(๒) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม รวมทั้งการลดหรือยกเว้นค่าตอบแทนสำหรับการใช้ประโยชน์ตำรายาแผนไทยของชาติหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔ และมาตรา ๑๔ วรรคสอง)

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ และวิธีการประชุมของ คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มหรือ แทนตำแหน่งที่ว่าง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ (๗) และมาตรา ๙)

(๔) กำหนดเพิ่มประเภทภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยที่เป็นตำรายาแผนไทยหรือ ตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชน และกลไกการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ของชุมชน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๖ และเพิ่มมาตรา ๔๒/๑ ถึงมาตรา ๔๒/๕)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย ข้อยกเว้นการใช้สิทธิของผู้ทรงสิทธิ และเพิ่มอำนาจในการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจดทะเบียนรับการตกทอดทางมรดกซึ่งสิทธิในภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทยส่วนบุคคล (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๔ วรรคสอง (๒) และมาตรา ๓๕ วรรคสี่)

(๖) กำหนดให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องการออกใบแทนหนังสือ สำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์พื้นเมืองของต่างประเทศในประเทศไทย และ ใบแทนหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนที่ดินที่เป็นถิ่นกำเนิดของสมุนไพรหรือที่ดินที่จะใช้ปลูกสมุนไพร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๓ วรรคสอง และมาตรา ๖๔ วรรคสอง)

(๗) ปรับปรุงที่มาของเงินและทรัพย์สินของกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และการดำเนินงานของกองทุนฯ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษทางอาญา และเพิ่มบทบัญญัติที่ให้อำนาจ เปรียบเทียบในคดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี (แก้ไข เพิ่มเติมมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙ และเพิ่มมาตรา ๗๗/๑ มาตรา ๗๗/๒ และมาตรา ๘๒/๑)

(๙) ปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรขยายความคุ้มครองและการส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้ครอบคลุมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชุมชนที่ได้รับการรับรองสิทธิไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับสมควรปรับปรุงมาตรการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มบทกำหนดโทษทางอาญากรณีการฝ่าฝืนบทบัญญัติเรื่องการอนุญาตใช้ประโยชน์ในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชุมชนและการละเมิดสิทธิของผู้ทรงสิทธิ เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจในการเปรียบเทียบคดีบรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิ
ปัญญาการแพทย์แผนไทย

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ
บุคคลซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๗ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อกำหนดกลไกทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย
ของชุมชน อันจะเป็นการรักษาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชุมชนให้คงอยู่และสืบทอดต่อไป
 อีกทั้งทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการนำภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยของชุมชนไป
 ใช้ประโยชน์ในทางการค้า ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖
 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริม
ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “กองทุน” และ “อภิตี” ระหว่างบทนิยามคำว่า “กรรมการ” และ “ผู้อนุญาต” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

“อภิตี” หมายความว่า อภิตีกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกระเบียบและประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ อภิตีกรรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นรองประธานกรรมการ อภิตีกรมทรัพย์สินทางปัญญา อภิตีกรมปศุสัตว์ อภิตีกรมป่าไม้ อภิตีกรมวิชาการเกษตร อภิตีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อภิตีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม อภิตีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ อภิตีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสิบสองคนจากผู้ประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ทางด้านนิติศาสตร์ ด้านเภสัชศาสตร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านเกษตรศาสตร์และพลุักษศาสตร์ ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการผลิตหรือจำหน่ายยาแผนไทย และด้านการปลูกหรือแปรรูปสมุนไพร หรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รองอภิตีที่อภิตีมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อภิตีแต่งตั้งข้าราชการในกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เสนอแผนการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยแห่งชาติ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบทุกห้าปี

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง ส่งเสริมและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

(๔) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและประสานงานระหว่าง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ชุมชน และองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองและส่งเสริม ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

(๕) ให้ความเห็นชอบในการสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์ แผนไทยตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม

(๖) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยของนายทะเบียนหรือของผู้อนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การบริหาร การจัดหาผลประโยชน์ และการใช้จ่ายเงินกองทุนและการดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครองและ ส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

(๘) กำกับดูแลและประเมินผลตามแผนการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทยแห่งชาติและแผนปฏิบัติการและการดำเนินงานกองทุน

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระการดำรงตำแหน่ง คราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ภายใต้บังคับมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ หรือ ในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้ว ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ใน ตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะ ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและ ส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) พ้นจากการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์ แผนไทย ในกรณีที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานะนั้น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริม ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติ หน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธาน

กรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๓ ให้อธิบดีเป็นนายทะเบียนกลาง และให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นนายทะเบียนจังหวัด”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยมีดังต่อไปนี้

- (๑) ตำรับยาแผนไทยของชาติหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ
- (๒) ตำรับยาแผนไทยทั่วไปหรือตำราการแพทย์แผนไทยทั่วไป
- (๓) ตำรับยาแผนไทยส่วนบุคคลหรือตำราการแพทย์แผนไทยส่วนบุคคล
- (๔) ตำรับยาแผนไทยของชุมชนหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอรับอนุญาตและการอนุญาต ข้อจำกัดสิทธิ และค่าตอบแทน รวมทั้งการลดหรือยกเว้นค่าตอบแทนดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้รับจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเมื่อนายทะเบียนเห็นว่า

(๑) เป็นตำรับยาแผนไทยของชาติหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ หรือเป็นตำรับยาแผนไทยทั่วไปหรือตำราการแพทย์แผนไทยทั่วไป หรือ

(๒) เป็นตำรับยาแผนไทยส่วนบุคคลหรือตำราการแพทย์แผนไทยส่วนบุคคล หรือเป็นตำรับยาแผนไทยของชุมชนหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชน ที่ได้จดทะเบียนแล้วตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(๓) เป็นตำรับยาแผนไทยส่วนบุคคลที่ปรุงโดยไม่ใช่หลักการแพทย์แผนไทย เช่น ใช้สารสกัดจากพืช สัตว์ หรือจุลชีพที่มีใช้สารสกัดดั้งเดิมตามธรรมชาติ หรือใช้วิธีการแปรรูปที่มีการแปรรูปอย่างหายาบ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๔ เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบคำขอจดทะเบียนแล้วเห็นว่าผู้ขอจดทะเบียนเป็นผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑ และภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยที่ขอจดทะเบียนนั้น ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ ให้นายทะเบียนประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนนั้นโดยไม่ชักช้า สำนักงานทะเบียนและที่ทำการอำเภอทุกอำเภอ สำหรับกรุงเทพมหานครให้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียน ณ ศาลว่าการกรุงเทพมหานครและที่ทำการเขตทุกเขตในกรุงเทพมหานคร หรือโดยวิธีการอื่นใดที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๕ เมื่อได้ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนรายใดตามมาตรา ๒๔ แล้ว บุคคลใดเห็นว่าตนมีสิทธิจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยนั้น จะยื่นคำคัดค้านต่อนายทะเบียนพร้อมทั้งแสดงหลักฐานก็ได้ แต่ต้องยื่นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศโฆษณาตามมาตรา ๒๔”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของวรรคสองของมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) การเตรียมยาเฉพาะรายตามใบสั่งแพทย์ โดยผู้ประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือ”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสี่ของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

“การขอและการจดทะเบียนรับการตกทอดทางมรดกซึ่งสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๒/๑ มาตรา ๔๒/๒ มาตรา ๔๒/๓ มาตรา ๔๒/๔ และมาตรา ๔๒/๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔๒/๑ ตำรับยาแผนไทยของชุมชนหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชน อาจนำมาจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเพื่อขอรับการคุ้มครองและส่งเสริมตามที่กำหนด โดยทบแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียน

การจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒/๒ ในการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยตาม มาตรา ๔๒/๑ ให้ชุมชนยื่นคำขอขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตั้งตัวแทนยื่นคำขอ เป็นหนังสือต่อนายทะเบียนกลาง

ชุมชนที่ขอขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งต้องมีลักษณะเป็นกลุ่มคนที่รวมตัวใน อาณาบริเวณเดียวกัน สืบทอดระบอบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง มีกิจกรรมการใช้ประโยชน์ใน ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยร่วมกันโดยอาศัยความรู้หรือตำราที่ได้ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา

การขอขึ้นทะเบียนและการพิจารณาอนุมัติขึ้นทะเบียนชุมชนตามวรรคหนึ่ง รวมทั้ง การถอนทะเบียนการเป็นชุมชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของทะเบียนชุมชน ให้ตัวแทนชุมชนแจ้ง การเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนกลาง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒/๓ เมื่อชุมชนได้รับการขึ้นทะเบียนชุมชน และยื่นขอจดทะเบียนสิทธิ ตามมาตรา ๔๒/๑ แล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒ ถึงมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ มาตรา ๖๖ ถึงมาตรา ๖๘ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ในหมวด ๔ การอุทธรณ์ มาใช้บังคับกับกรณี ตำรับยาแผนไทยของชุมชนหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชนด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๒/๔ ผู้ใดประสงค์จะนำตำรับยาแผนไทยของชุมชนไปขอขึ้นทะเบียน ตำรับยาและขออนุญาตผลิตยาตามกฎหมายว่าด้วยยา หรือนำไปทำการศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงหรือ พัฒนาเป็นตำรับยาใหม่เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือประสงค์จะทำการศึกษาวิจัยตำราการแพทย์ แผนไทยของชุมชนเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยขึ้นใหม่ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในทางการค้า ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตใช้ประโยชน์และชำระค่าธรรมเนียม รวมทั้งค่าตอบแทนสำหรับการ ใช้ประโยชน์แก่ชุมชนต่อผู้อนุญาต

การขอรับอนุญาตและการอนุญาต ข้อจำกัดสิทธิ และค่าตอบแทนให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒/๕ กรณีชุมชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ได้สิ้นสภาพการเป็นชุมชน ให้รัฐมนตรี ประกาศกำหนดให้ตำรับยาแผนไทยของชุมชนหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชุมชนที่จดทะเบียนไว้ เป็นตำรับยาแผนไทยของชาติหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติ

การสิ้นสภาพการเป็นชุมชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ค่าตอบแทนสำหรับการใช้ประโยชน์ตามวรรคหนึ่งให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติ คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอจดทะเบียน การออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน และการเพิกถอนการจดทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“การขอขึ้นทะเบียน การออกหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียน ใบแทนหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๙ ให้ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ของมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

(๑) เงินอุดหนุนที่ได้รับจากรัฐบาล

(๒) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุนหรือกองทุนได้รับตามกฎหมาย

(๔) ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน รวมทั้ง

ผลประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากกองทุน

(๕) ค่าธรรมเนียมคำขอ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และหนังสือสำคัญแสดง

การจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในตำรายาแผนไทยของชาติหรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติตามมาตรา ๑๙

(๖) รายได้อื่นที่เกิดจากการดำเนินการกองทุน

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ให้กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของกองทุน และดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๒๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๖ (๖) หรือคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๓ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗๗/๑ และมาตรา ๗๗/๒ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๗๗/๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๙ และมาตรา ๔๒/๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗/๒ ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ทรงสิทธิ เพื่อประโยชน์ทางการค้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๘ และมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๖ มาตรา ๕๒ วรรคสอง มาตรา ๕๔ วรรคสอง หรือมาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๓ (๕) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

มาตรา ๒๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๒/๑ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๘๒/๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษปรับหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้อัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๒๕ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ และถ้าคำขอดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนหรือผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมคำขอเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๗ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมี

กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญา
การแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ร่างกฎหมายฉบับนี้ได้รับความเห็น

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุมและต่ออายุ ใบอนุญาตดังกล่าว	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๒) ใบอนุญาตให้จำหน่าย ส่งออก หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุม เพื่อการค้า และต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าว	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๓) ใบอนุญาตให้จัดการบริหารพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร หรือใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในพื้นที่คุ้มครองสมุนไพร เพื่อการค้า และต่ออายุใบอนุญาตดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๔) ใบแทนใบอนุญาตตาม (๑) (๒) หรือ (๓)	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๕) หนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนที่ดินที่เป็นถิ่นกำเนิด ของสมุนไพรหรือที่จะใช้ปลูกสมุนไพร	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๖) ใบแทนหนังสือสำคัญการขึ้นทะเบียนที่ดินที่เป็น ถิ่นกำเนิดของสมุนไพรหรือที่จะใช้ปลูกสมุนไพร	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๗) ใบอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากตำรายาแผนไทยของชาติ หรือตำราการแพทย์แผนไทยของชาติตามมาตรา ๑๙	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๘) คำคัดค้านการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญาการแพทย์ แผนไทย	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๙) หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนสิทธิในภูมิปัญญา การแพทย์แผนไทย	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
(๑๑) การจดทะเบียนรับการตกทอดทางมรดกซึ่งสิทธิ ตามมาตรา ๓๕	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๑๒) ค่าขออนุญาต ค่าขอต่ออายุใบอนุญาต ค่าขอขึ้นทะเบียน และค่าจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้	ฉบับละ	๕๐๐ บาท